

REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za financije, upravu i samoupravu

I Z V J E Š Ć E

**o rezultatima poslovanja poduzetnika s područja Ogulina
u 2013. godini**

UVODNE NAPOMENE

Grad Ogulin kontinuirano od 1995. godine prati rezultate poslovanja gospodarskih subjekata na svojem području, analizira njihove finansijske rezultate i prezentira ih nosiocima gospodarske politike u obliku godišnjih Izvješća o rezultatima poslovanja poduzetnika. Svrha i cilj Izvješća je ukazivanje na probleme pojedinih gospodarskih grana i poslovnih subjekata radi poticanja njihova bržeg razvitka i promjene postojeće gospodarske strukture.

Najvažniji izvori podataka obuhvaćenih Izvješćem o rezultatima poslovanja predstavljaju finansijski obračuni pravnih osoba prezentirani Finansijskoj agenciji (FINI). Naturalni podatci o šumarstvu i drugi pojedinačni podatci su iz evidencija samih tvrtki, dok je izvor podataka o nezaposlenima Hrvatski zavod za zapošljavanje a o broju zaposlenih – Hrvatski Zavod za mirovinsko osiguranje.

Prezentiranim Izvješćem o finansijskim rezultatima poduzetnika u 2013. godini obuhvaćeno je 162 poduzetnika, 5 manje nego godinu dana ranije. Od toga je 161 mali subjekt, dok je samo jedan iz grupe srednjih poduzetnika. Poduzetnici koji su obuhvaćeni ovim Izvješćem posluju u 54 gospodarske grane, od toga najveći broj u oblasti trgovine, zatim prerađivačke industrije te graditeljstva.

Koncepcija Izvješća ostala je ista po sadržaju kao u ranijim godinama, prezentiraju se podatci o poduzetnicima u Ogulinu i rezultatima njihova poslovanja. Najveće značenje u Izvješću ima analiza finansijskih rezultata pravnih osoba iz razloga što o njima raspolažemo pouzdanim podatcima.

Zbog značenja za gospodarstvo u cjelini, posebno su analizirane sljedeće oblasti: šumarstvo, prerađivačka industrija, poljoprivreda i ugostiteljstvo s turizmom. Zaposlenost, isplate plaća i stanje nezaposlenosti čine sljedeću tematsku cjelinu koja se analizira ovim Izvješćem. Na kraju se donose rezultati politike poticanja bržeg razvitka poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva koju Grad Ogulin, putem operativnih Programa poticanja razvitičkih aktivnosti, provodi duži niz godina.

Prezentirani podatci FINE, kao i izračunati ekonomski pokazatelji na bazi finansijskih podataka, mogu poslužiti kao solidna osnova za ocjenu postignutih finansijskih rezultata, ali i stanja i problema u našem gospodarstvu kroz duži niz godina. To je omogućeno zahvaljujući praćenju podataka u dužem nizu godina, te njihovoj usporedbi s rezultatima poslovanja poduzetnika u regiji i Hrvatskoj u cjelini. Ponovo naglašavamo da Izvješćem nije obuhvaćena jedna cijela oblast poduzetništva, obrti i slobodna zanimanja, čiji nam finansijski rezultati nisu dostupni.

Svi podatci prikazani su na jedinstven način, zbog čega su komparabilni s ranijim obračunima. Na osnovi navedenih podataka mogu se donositi zaključci o razini poslovnih aktivnosti, načinu raspodjele ostvarene dobiti, rastu i razvitku tvrtki putem zapošljavanja novih radnika i ulaganjima u poslovnu aktivnu.

Organiziranost gospodarskih subjekata na području Grada Ogulina

Prema evidencijama Grada Ogulina, na bazi podataka iz kojih se obračunavaju gradski porezi, u Ogulinu posluju 403 subjekta, 98 manje nego godinu dana ranije. Među 403 subjekta njih 162 je iz grupacije pravnih osoba, 241 posluju kao obrti ili slobodna zanimanja. U podatcima o poslovним subjektima obuhvaćene su i poslovne jedinice odnosno izdvojeni pogoni pravnih osoba čija se sjedišta nalaze izvan Grada Ogulina.

Višegodišnje praćenje dinamike poslovnih subjekata upućuje na činjenicu da broj subjekata više ovisi o općim gospodarskim kretanjima i mjerama ekonomske politike, a manje o finansijskim rezultatima koje ostvaruju pojedini gospodarski subjekti.

Poslovni subjekti na području Grada Ogulina

Godina	Pravne osobe	Obrti i slobodna zanimanja	Ukupno
1996	245	349	594
2000	169	284	453
2001	162	318	480
2004	201	342	543
2005	227	346	573
2006	215	338	553
2007	232	346	578
2008	225	321	546
2009	228	334	562
2010	239	292	531
2011	236	287	523
2012	223	278	501
2013	162	241	403

Izvor: evidencije Grada Ogulina

Napomena: podatcima su obuhvaćeni subjekti bez obzira na sjedište pravne osobe odnosno obrta

1. Financijski rezultati i stanje u bilancama poduzetnika s područja Ogulina u 2013. Godini

Ostvareni financijski rezultati poduzetnika (pravnih osoba) sa sjedištem na području Grada Ogulina u 2013. godini donose se u narednim tabličnim prikazima Kumulativnog pregleda godišnjih financijskih izvještaja što ih za potrebe statističke obrade izrađuje Financijska agencija (FINA). U tabličnim prilozima prikazane su i imovinske bilance poduzetnika sa stanjem krajem 2012. i 2013. godine.

Osnovni financijski rezultati za analitičke potrebe razvrstani su i po gospodarskim oblastima (njih 17), u kojima posluju poduzetnici s područja Grada Ogulina. Time je omogućeno detaljnije sagledavanje financijskih i ukupnih poslovnih rezultata (zaposlenosti, isplata plaća) po gospodarskim oblastima što nosiocima gospodarske politike u lokalnim zajednicama može poslužiti za potpunije sagledavanje stanja u gospodarstvu, poduzimanje mjera i izradu strategije ukupnog društvenog razvitka.

Uspješnost poslovanja poduzetnika, između ostalog, pratimo putem razine prihoda, dinamike financijskih rezultata, broja uposlenih radnika, te veličine i strukture njihovih imovinskih bilanci. Financijskim obračunima za 2013. godinu evidentirano je zaustavljanje četverogodišnjeg trenda povećanih gubitaka tako da većina poduzetnika, od njih 162, ima pozitivni rezultat (poslovanje s dobiti) a manji dio njih je iskazao gubitak. Od 162 poduzetnika, koji su u zakonskom roku podnijeli svoja finansijska Izvješća, njih 97 prikazalo je dobit prije oporezivanja u iznosu od 22,0 milijuna dok ih 65 ima gubitak u iznosu 16,5 milijuna kuna. Indeksni pokazatelji registriraju rast dobiti kod „pozitivnih“ poduzetnika za 3,9 posto prema prethodnoj godini a kod „negativnih“ pad gubitaka za 37,0 posto.

Prihodi pravnih osoba nalaze se praktički na prošlogodišnjem nivou (rast od minimalnih 0,9 postotnih poena) u odnosu na 2012. godinu, dok su rashodi pali za 2,0 indeksna poena što čini iznos od 7,2 milijuna kuna. Takvi (pozitivni) trendovi u kretanju prihoda i rashoda rezultirali su, kao što je rečeno, povećanom dobiti (za 3,9 posto) odnosno smanjenjem gubitaka za 37,0 posto. Krajnji rezultat nakon oporezivanja je rast dobiti za 6,6 odnosno pad gubitaka za 36,0 posto. Konsolidirani finansijski rezultat je ponovo, nakon niza negativnih godina, porastao na 3,2 mil. kuna. To je apsolutno i relativno najbolji rezultat u četverogodišnjem nizu od 2008. godine kad je i službeno započela recesija u Hrvatskoj.

Što se tiče ukupnih poslovnih rezultata poduzetnika u 2013. godini može se konačno zaključiti: broj onih koji posluju s pozitivnim rezultatom veći je od broja gubitaša za 32, a broj uposlenih kod jednih i drugih tijekom 2013. godine pao je za 110 radnika. Poslovanjem u 2013. godini zaustavljen je višegodišnji trend pada prihoda, dok poduzetnici sada znatno bolje kontroliraju troškove što je rezultiralo smanjenjem rashoda za 2,0 indeksna poena. Rezultat svega su pozitivni trendovi u raspoljili krajnjih poslovnih rezultata poduzetnika, jačanje njihove akumulativne i reproduktivne sposobnosti kroz rast dobiti i pad gubitaka.

U strukturi prihoda po djelatnostima dominantno značenje i nadalje imaju prihodi od prodaje robe i usluga s preko 50 posto redovnih poslovnih prihoda. Drugi po važnosti su prihodi od prodaje industrijskih proizvoda s 86,7 milijuna godišnjih prihoda što čini preko 25 posto svih prihoda.

Najveći (relativni) rast bilježi djelatnost graditeljstva (60,8 posto u odnosu na prethodnu godinu) te tako sada čine oko 8,3 posto svih prihoda za razliku od ranijih godina kada se kretao između 4,0 i 5,0 posto strukturnih poena.

Struktura prihoda po tržištima je slijedeća: prodaja u izvozu porasla je s 19,8 na 27,0 milijuna kuna odnosno za 36,7 posto tako da se učešće izvoznih prihoda povećalo sa 6,0 na 8,0 posto. U isto vrijeme uvoz je smanjen sa 6,2 na 3,1 milijuna kuna tako da je pozitivni trgovinski saldo u ukupnim prihodima gotovo udvostručen u odnosu na 2012. godinu. Investicije u dugotrajnu imovinu imaju trend pada (s 39 milijuna u 2011. odnosno 16,0 milijuna u 2012. godini, na 9,2 milijuna u 2013. godini). Navedena činjenica (negativne vanjskotrgovinske bilance) ima negativan predznak, iako su rezultati drukčiji, uključe li se u obračun i tvrtke koje posluju na području Oguštine a imaju sjedište izvan Oguštine.

Najbolje finansijske rezultate (prije oporezivanja) u 2013. godini ostvarili su poduzetnici iz djelatnosti trgovine, graditeljstva i prerađivačke industrije. Najveći gubitci ostvaruju se u oblasti rekreacije (HOC Bjelolasica), zatim u administrativnim i pomoćnim službama te ponovo u prerađivačkoj industriji i graditeljstvu.

Interesantni su neto finansijski rezultati po djelatnostima nakon konsolidacije dobiti i gubitaka, koji se prikazuju u narednoj tablici. Pozitivne neto rezultate ima 12 oblasti, među kojima je građevinarstvo najpozitivnije s neto dobiti od 6,4 milijuna kuna. Najveći gubitaš je oblast rekreacije s neto gubitkom od 6,5 milijuna kuna.

Neto finansijski rezultati poduzetnika po gospodarskim oblastima

000 kuna

Djelatnost	2012.godina			2013. godina		
	Dobit	Gubitak	Neto rezultat	Dobit	Gubitak	Neto rezultat
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	210	602	392	1.561	152	1.409
Rudarstvo i vađenje	0	90	-90	0	116	-116
Prerađivačka industrija	2.533	2.710	-177	4.057	1.951	2.105
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	176	0	176	117	0	117
Građevinarstvo	4.043	1.415	2.629	8.016	1.576	6.440
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	3.766	3.681	85	4.694	1.209	3.486
Prijevoz i skladištenje	220	19	201	266	0	266
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	60	2.454	-2.394	159	420	261
Informacije i komunikacije	15	0	15	11	54	-43
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	12	53	-41	48	0	48
Poslovanje nekretninama	0	0	0	0	4	-4
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	297	310	-13	854	114	740
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	7.288	48	7.239	0	4.456	-4.456
Obrazovanje	4	0	4	9	0	9
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	3	-3	3	0	3
Umjetnost, zabava i rekreacija	0	14.583	-14.583	0	6.526	-6.526
Ostale uslužne djelatnosti	12	53	-41	68	6	62
UKUPNO	18.636	26.020	7.385	19.862	16.584	3.277

Izvor: Fina

Račun dobiti poduzetnika s području Grada Ogulina

000 kuna

Kategorija	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks	
											(10/1)	(10/9)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ukupni prihodi	2.381.646	333.481	490.312	504.179	512.000	437.910	385.068	370.411	367.668	365.231	15,33	100,9
Ukupni rashodi	2.208.454	342.336	515.715	498.846	483.318	449.816	393.433	393.720	367.076	389.802	17,65	98,0
Dobit prije poreza	185.183	9.714	19.636	25.423	30.866	14.807	13.053	12.959	21.196	22.027	11,89	103,9
Gubitak prije poreza	11.991	18.569	45.039	20.090	2.684	26.714	21.418	36.269	26.300	16.597	138,41	63,1
Porez na dobit	36.561	1.569	4.423	3.847	4.560	2.516	2.568	2.654	2.281	2.152	5,88	94,3
Dobit razdoblja	148.622	8.146	15.467	21.595	26.383	12.165	10.260	10.228	18.636	19.862	13,36	106,6
Gubitak razdoblja	11.991	18.570	45.293	20.109	2.761	26.588	21.193	36.193	26.020	16.584	138,30	63,7
Neto rezultat	136.631	-10.424	-29.826	1.486	23.622	14.423	10.933	-25.965	-7.385	3.277	23,98	

Izvor: Fina

Što se tiče rashodne strane računa dobiti poduzetnika, njegova struktura je slijedeća: dominantno značenje i nadalje imaju materijalni troškovi sa 66,3 posto poslovnih rashoda. Izdatci za sirovinu i materijal kreću se između 22 i 23 posto poslovnih rashoda, troškovi prodane robe oko 31 posto a troškovi osoblja (plaće i drugi izdatci za zaposlene) konstantnih 19 posto. Otpisi trajne materijalne imovine iznose oko 7,5 posto poslovnih rashoda i imaju tendenciju rasta. U odnosu na prethodnu godinu, nadprosječnu rastu amortizacija i ostali troškovi (između 14 i 19 posto), a određeni pad bilježe materijalni troškovi i izdatci za prodanu robu.

Što se tiče isplaćenih plaća kao dijela ukupnih izdataka poduzetnika za zaposlene, one su u masi porasle za 1,5 milijuna kuna, dok su prosječne plaće nominalno rasle za 2,2. Uz rast troškova života od 2,2 posto, znači da su realne plaće na prošlogodišnjem nivou. Najveći rast prosječnih neto plaća bilježi oblast Rudarstva i vađenja (25,6 posto rasta), te oblast Graditeljstva s rastom od 12,2 posto.. Pad plaća prosječnih plaća imala je oblast poljoprivrede, finansijske djelatnosti i administrativne i pomoćne službe.

Prosječno isplaćena neto plaća zaposlenih radnika kod pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina u 2013. godini iznosila je 3.787 kuna dok je godinu dana prije iznosila 3.705 kuna/radniku/mjesečno.

Imovinske bilance poduzetnika

Imovinske bilance poduzetnika obuhvaćenih ovim Izvješćem ukazuju na blagi pad vrijednosti imovine, uvjetovane činjenicom poslovnih aktivnosti poduzetnika u 2013. godini, pada ulaganja u trajnu imovinu za 6,0 milijuna kuna te smanjenja vrijednosti trajne imovine zbog povećane amortizacije od 3,4 milijuna kuna. U strukturi imovine s obzirom na njenu ročnost, uočava se nešto brži pad dugotrajne imovine (za 1,0 indeksni poen), dok kratkotrajna imovina ima blaži pad (0,5 poena).

Unutar dugotrajne imovine, koja čini preko 43 posto ukupna aktive, i nadalje dominiraju građevinski objekti s 18 posto aktive, što je nepovoljno. Postrojenja i oprema, zajedno s alatima i transportnom imovinom, čini samo 7 posto aktive. Primjećujemo visoko učešće knjigovodstveno neaktivirane materijalne imovine (za investicije u toku) što znači da se u budućnosti mogu očekivati učinci navedenih ulaganja na razinu prihoda i krajnje finansijske rezultate.

Kratkotrajna imovina čini 56,3 posto aktive bilanci poduzetnika bilježi rast od 1,6 posto ili 9,0 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu. Unutar kratkotrajne imovine dominantno značenje i nadalje imaju potraživanja za prodanu robu i usluge koja čine oko 75 posto kratkotrajne imovine, što je vrlo loša činjenica i pokazuje da još uvijek nije riješen problem naplate potraživanja i međusobno velikih obveza među poduzetnicima. Angažirana sredstva u potraživanja najneposrednije utječe na povećano zaduživanje poduzetnika kod banaka, rast kamata i drugih finansijskih izdataka te smanjenje krajnjih finansijskih rezultata.

Aktiva bilanci poduzetnika na datum 31.12.2013

AKTIVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	20	234	292	22	0	2	
DUGOTRAJNA IMOVINA	404.169	481.038	513.170	486.338	469.472	455.389	97,0
Nematerijalna imovina	1.759	2.988	3.848	3.442	2.316	1.978	105,1
Materijalna imovina	399.415	473.663	498.987	463.694	448.505	434.283	96,8
Finansijska imovina	2.829	3.212	7.202	16.301	16.922	16.987	100,4
Potraživanja	162	269	1.992	1.670	236	406	171,90
Odgođena porezna imovina	4	906	1.141	1.231	1.491	1.734	116,3
KRATKOTRAJNA IMOVINA	556.839	603.415	605.207	568.016	578.732	587.714	116,3
Zalihe	87.039	93.358	91.296	71.432	71.616	75.704	105,7
Potraživanja	414.363	447.927	445.049	435.928	440.410	439.433	99,8
Finansijska imovina	29.262	34.261	34.402	28.877	36.149	31.042	85,9
Novac	26.175	27.869	34.460	31.779	30.555	41533	135,9
PLaćeni troškovi budućeg razdoblja	17.204	969	898	1.001	414	465	112,5
Gubitak iznad kapitala	6.215	0	0	0	0	0	0
UKUPNO AKTIVA	984.447	1.085.656	1.119.567	1.055.377	1.048.618	1.043.572	99,5

Izvor: Fina

U pasivama bilanci prikazani su načini financiranja imovine, izvori i ročnost zaduženja za tuđa sredstva izvan rezultata poduzetnika (tekuće i zadržane neto dobiti). Autonomnih izvora za

financiranje tekućeg poslovanja i razvoj poduzetnika sve je manje, jer su tekući rezultati minimalni ili s negativnim predznakom. Iz navedenih razloga učešće poduzetnika u financiranju tekućeg poslovanja sve više se koriste eksterni izvori (uglavnom krediti banaka) a ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu isključivo iz kredita banaka. Rezultat toga je povećano učešće tuđih izvora s 40 posto u 2008. na 52,6 posto u 2013. godini i adekvatno smanjenje vlastitih sredstva u bilancama poduzetnika. Visoka ovisnost o eksternim izvorima financiranja uvjetuje poduzetnicima i druge probleme, osim rasta troškova financiranja, tu su problemi s hipotekama, osiguranjem, prologacijama i jamicama.

Pasiva bilanci poduzetnika na datum 31.12.2013.

000 kuna

PASIVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks
KAPITAL I REZERVE	587.098	523.566	538.334	519.554	492.787	494.092	100,3
Temeljni kapital	163.957	151.801	156.192	156.266	150.433	158.211	105,2
Kapitalne rezerve	12.535	20.689	18.534	16.378	7.273	6.511	89,5
Rezerve iz dobiti	25.221	25.538	51.076	44.880	14.510	14510	100,0
Revalorizacijske rezerve	6.379	8.028	8.329	7.545	.29.592	29592	99,5
Zadržana dobit	404.343	420.849	428.057	429.676	298.212	281.988	94,6
Preneseni gubitak	49.757	88.916	111.715	109.226	114.740	137.555	119,9
Dobit poslovne godine	26.383	12.165	10.487	10.228	18.635	19.861	106,6
Gubitak poslovne godine	1.963	26.588	22.626	36.193	26.020	16.584	63,7
REZERVIRANJA	866	552	630	789	632	735	116,3
DUGOROČNE OBVEZE	158.876	176.525	150.037	163.023	166.226	165.965	99,8
KRATKOROČNE OBVEZE	160.362	285.766	320.793	228.072	237.985	233.193	98,00
ODGOĐENO PLAĆANJE BUDUĆIH OBVEZA	77.245	99.247	109.773	143.939	150.987	149.585	99,1
UKUPNO PASIVA	984.447	1.085.656	1.119.567	1.055.377	1.078.618	1.043.572	99,5

Izvor: Fina

Ocenjujemo da kratkotrajna imovina još uvijek ima nisko učešće u imovinskim bilancama naših poduzetnika. Njeno je učešće u ukupnoj imovini smanjeno sa 62% u 2007. na 47,4 posto u 2013. godini. Nepovoljna je i struktura kratkotrajne imovine jer je najveći dio immobiliziran u vidu potraživanja za prodanu robu i usluge (oko 75,0 posto), dakle u najvišim fazama reprodukcije, u koje su izvršena i najveća ulaganja.

U našim uvjetima visoke nelikvidnosti i međusobne prezaduženosti, veliko značenje za razinu poslovanja ima način financiranja kratkotrajne imovine zbog čega pad imovine dolazi kao posljedica pada poslovnih aktivnosti i ulaganja. Stanje s trajnim obrtnim sredstvima, kao dugoročnim izvorima kojima se financira kratkotrajna imovina, na prvi pogled čini se zadovoljavajuće, ali bi ocjena bila sasvim druga, uzmu li se u obzir razgraničeni iznosi na odgođenim troškovima vremenskih razgraničenja koji sada iznose oko 150,0 milijuna kuna.

Bilanca trajnih obrtnih sredstava poduzetnika

u 000 kuna

Kategorija	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks
Kratkotrajna imovina	556.839	603.415	605.207	568.016	578.732	587.714	116,3
Kratkoročne obveze	160.362	285.766	320.793	228.072	237.985	233.193	98,0
Trajna obrtna sredstva	396.477	317.649	284.414	339.944	335.399	354.521	98,7
Zalihe	87.039	93.358	91.296	71.432	79.813	75.704	94,8
Višak - manjak TOS-a	309.438	224.291	193.118	268.512	255.586	279.817	100,9
Potraživanja (50%)	207.182	223.964	222.525	217.964	222.580	219.716	98,7
Višak - manjak TOS-a	102.257	328	-29.407	50.548	33.006	60.101	182,1

Izvor: Fina

2. Šumarstvo i prerada drveta

Šumarstvo

Prema bogatstvu šumskog fonda na području grada Ogulina, može se slobodno reći da su šume najvažniji resurs u funkciji gospodarstva ovoga kraja. Šumarstvo je oduvijek pružalo mogućnosti za gospodarski rast putem ulaganja i zapošljavanja radnika u obrtništву i industriji za preradu drva.

Šumama u državnom vlasništvu gospodare „Hrvatske šume“, poduzeće u državnom vlasništvu. U okviru Uprave šuma u Ogulinu obavljaju se sve faze gospodarenja šumom propisane Zakonom o šumama: biološke obnove šuma, njihova iskorištavanja, turizma (lovstva), proizvodnje šumskog sadnog materijala, ukrasnog drveća i grmova pa do izgradnje šumske prometnice. Gospodarenje šumama vodi se po visokim standardima šumarske struke, sve u svrhu očuvanja šumskog fonda i korištenja općekorisnih funkcija šuma. Rezultat toga je i prestižni FSC certifikat za gospodarenje šumama, koji su Hrvatske šume stekle zahvaljujući poštivanju ekoloških, socijalnih i ekonomskih standarda u gospodarenju šumama.

Na području kojim gospodari Uprava šuma iz Ogulina tijekom 2013. godine posjećeno je 246.556 m³ bruto drvne mase (bruto etat). Podsećamo da razina godišnje proizvodnje u šumarstvu ovdje ovisi najmanje o dva čimbenika: planova gospodarenja odnosno sječe te vremenskim uvjetima koji u klimatski nepovoljnim godinama mogu znatno utjecati na obujam godišnje produkcije.

Broj uposlenih u šumarstvu u 2013. godini smanjen je za 22 izvršilaca, od toga 11 iz šumarskih djelatnosti, 5 u nešumarskim djelatnostima i 6 ostalih zaposlenih. Pozitivna je činjenica da se broj uposlenih u šumarstvu posljednjih godina bitno ne smanjuje, osim po osnovi prirodnog odliva, zbog odlaska radnika u mirovinu ili iz drugih razloga. U šumarstvu se eksploracijom šumske proizvoda osim Hrvatskih šuma bavi i desetak manjih poslovnih subjekata koji rade na sjeći i izvlačenju šumske proizvoda te njihovoj preradi u prostorno odnosno ogrjevno drvo. Od toga je njih 9 iz oblasti obrtništva dok je jedan subjekt registriran kao pravna osoba tj. trgovacko društvo.

Dinamika zaposlenih radnika - Uprava šuma Ogulin

Godina	Ukupno uposleni	Zaposleni neposredno u proizvodnji	Ostali zaposleni	Zaposleni u ne šumarskim djelatnostima
2000	456	199	203	54
2001	502	192	208	102
2002	488	194	194	100
2003	475	179	184	112
2004	460	180	164	116
2005	461	167	195	99
2006	449	174	182	93
2007	434	164	188	82
2008	416	138	199	79
2009	410	140	194	76
2010	393			
2011	391	130	191	70
2012	383	130	188	65
2013	361	119	182	60

Prosječno iskorištenje bruto drvne mase realizira se na istoj razini kao i prethodne godine, kad je povećano za 3 indeksna poena. Proizvodnja različitih šumskih sortimenata, od tzv. tehničke oblovine do prostornog i ogrjevnog drva (neto etat), iznosila je 210.165 m³. Od toga se veći dio (oko 62 posto) odnosi na listače (uglavnom bukvu), a 38 posto na četinjače (uglavnom jelu i smreku).

Iskorištenje posječene drvne mase

Vrsta drva	četinjače	listače	Ukupno
2000	84,06%	83,14%	83,44%
2001	84,03%	81,35%	82,19%
2002	84,27%	81,46%	82,43%
2003	83,27%	82,34%	82,64%
2004	87,79%	80,72%	83,12%
2005	82,95%	80,86%	81,53%
2006	85,18%	80,32%	82,11%
2007	84,06%	82,76%	83,25%
2008	84,09%	83,98%	84,02%
2009	83,97%	84,98%	84,63%
2010	84,19%	80,60%	81,79%
2011	83,44%	85,01%	84,45%
2012	85,27%	83,49%	84,24%
2013	86,77%	84,32%	85,24%

Uz oscilacije godišnjih planova proizvodnje, koje su, kao što je rečeno, više posljedica klimatskih prilika, nego smanjenja proizvodnih i transportnih kapaciteta i površina na kojima se gospodari, poslovanje svih ovih godina bilo je finansijski pozitivno. Međutim mora se naglasiti da je UŠP Ogulin u sklopu Hrvatskih šuma d.o.o. pokrenula mjere za unapređenje poslovanja započete prethodne godine i da su iste dale značajne rezultate unatoč gospodarskoj krizi i iz tog razloga otežanom poslovanju. Značajno je popravljena likvidnost tvrtke, svim dobavljačima se plaćalo u rokovima, te je poboljšana i naplata od kupaca. Bitno je naglasiti da su smanjeni i troškovi poslovanja, što se naravno odrazilo na iznimno dobar finansijski rezultat.

Prerada drva

Stanje u preradi drva 2013. godine pokazuje određeno poboljšanje, nakon dugog niza godina stagnacije i nazadovanja. Veći broj od ranije instaliranih kapaciteta u primarnoj preradi drva, sada se ponovo vraća u funkciju, što znači da bi se stupanj reprodukcije šumske sirovine s područja Ogulina u narednom razdoblju mogao bitno poboljšati. Aktivirani su kapaciteti u Drežnici i Jasenku, a u Ogulinu instaliran je novi (znatno veći) preradbeni kapacitet na lokaciji bivše Tvornice masivnog namještaja.

Stupanj prerade tehničke oblovine na lokalnim kapacitetima do sada je bio nezadovoljavajući zbog čega se tek oko 60 do 70 posto količina proizvedenih na području Ogulina prerađivalo na lokalnim kapacitetima. Prema našim procjenama, u Ogulinu danas na preradi drva radi između 320 i 350 radnika od kojih kod obrtnika oko 100 a kod pravnih osoba oko 230 radnika. S preradom drva bavi se 35 subjekata, od toga 11 iz obrtništva i 24 trgovачka društva.

Prerada drva ovdje se svodi uglavnom na primarnu preradu tj. na proizvodnju piljenica i grubo obrađenih elemenata, dok je gotovo zaustavljena proizvodnja finalnih proizvoda na bazi masiva. Asortiman u finalnoj preradi postoji još samo u proizvodnji građevinske stolarije, lameliranih podova,parketa, dječjeg namještaja na bazi masiva i dijelove namještaja iz pločastog materijala (interijeri u stambenim i poslovnim objektima).

U primarnoj proizvodnji radi se o manjim kapacitetima, tehnološki slabo opremljenim. U bukovom programu orijentirani su na talijansko a u jelovom programu uglavnom na tuzemno tržište. Problemi koji se javljaju u realizaciji programa na izvozna tržišta su nerealan tečaj stranih valuta (aprecirana kuna), niske svjetske cijene i nedovoljno poznavanje tržišnih prilika. Poduzetnici koji posluju na tuzemnom tržištu imaju probleme s bonitetom poslovnih partnera i dugim rokovima naplate.

U finalnoj proizvodnji registriran je veći broj obrtnika koji se bavi obradom drva i ugradbom dijelova namještaja i interijera: dijelovi pločastog namještaja, stepeništa, namještaj za ugostiteljstvo, interijeri, vanjska i unutarnja stolarija i dr. Radi se o manjim proizvođačima koji rade po sistemu pojedinačnih narudžbi, malih serija i proizvodnji namještaja po mjeri. Od većih kapaciteta, tu je pogon za proizvodnju parketa, odlično i moderno opremljen. Nakon početnih problema i zastoja u plasmanu, podignut je stupanj proizvodnje što rezultira novim zapošljavanjem radnika i rastom prihoda od prodaje. Nakon oživljavanja građevinarstva (osobito stanogradnje) i eventualno korekcije tečaja, ova proizvodnja ima veliku priliku iz razloga jer je opremljena s visokoučinkovitom tehnologijom a po kvaliteti je dostigla svjetske standarde. Produktivnost je na zadovoljavajućoj razini a tehnološki tokovi potpuno automatizirani.

Dostignuti stupanj finalizacije prerade drva još uvijek nije zadovoljavajući kako s aspekta raspoložive sirovinske osnove i instaliranih kapaciteta za preradu drva, tako i zbog potrebe novog zapošljavanja radnika. Isključi li se proizvodnja parketa, osobito je nepovoljno stanje u finalnoj preradi, jer najveći dio tehničke oblovine završava kao poluproizvod na svjetskom ili domaćem tržištu. Razlozi tome su višestruki: od slabe ekonomske snage naših poduzetnika do nepovoljnog stanja na izvoznim tržištima i neadekvatnih mjera ekonomske politike (nepovoljan tečaj stranih valuta, odnosi u cijenama inputa i outputa i dr.).

Ipak moramo naglasiti da je došlo do ponovnog pokretanja proizvodnje visokokvalitetnog troslojnog parketa u firmi TEHNO-DRVO d.o.o.. Proizvodnja ide od sirovog trupca do gotovog proizvoda što je i cilj proizvodnje na našem terenu a ne izvoz poluroizvoda od drveta.

Došlo je do novog zapošljavanja udrvnoj industriji i očekujemo da će to biti zamašnjak ponovnog uzleta drvne proizvodnje u Ogulinu.

3. Poljoprivreda i proizvodnja hrane

Poljoprivreda i prerada hrane ima relativno veliko značenje u gospodarstvu Ogulina, kako zbog korištenja poljoprivrednih površina tako i po broju uposlenih i broju obiteljskih gospodarstava koja žive od poljoprivrede. S obzirom na konfiguraciju terena (brdsko-planinski krajolik), usitnjenošć posjeda i klimatske uvjete, ovdje se nije razvila proizvodnja ratarskih kultura, ali zato proizvodnja povrća ima dugu tradiciju, osobito autohtonih sorti kupusa i krumpira. U posljednje vrijeme na tržištu smo prepoznati i po proizvodnji repe i meda.

Za proizvodnju povrća, osobito iz ekološkog uzgoja, imamo dobre preduvjete koji se ogledaju u malim zemljišnim ekološki očuvanim posjedima. Struktura zemljišnih površina na području Ogulina: 36 posto poljoprivrednih površina od kojih je oko 56 posto obradivo. Od 11 tisuća ha obradivih površina, koje su vrlo usitnjene, najveći dio je pod livadama a samo 20 posto u oranicama. Stupanj zasijanosti obradivih površina je, zbog urbanizacije ali i drugih razloga, svakim danom sve manji, pa se može govoriti o kontinuiranom slabljenu poljoprivrednog potencijala.

Struktura zemljišnih površina na području Grada Ogulina

Poljoprivredna kultura	Privatno	Državno	površina u ha. Ukupno
Obradive površine	8.944	2.098	11.042
oranice	3.504	304	3.808
voćnjaci	177	3	180
vinogradi	5	0	5
livade	5.258	1.791	7.049
Pašnjaci	2.065	6.419	8.484
Ukupno poljoprivr. zemljište	11.099	8.517	19.526
Šumsko zemljište	1.358	31.773	33.131
Neplodno zemljište	455	1.118	1.573
Ukupno	12..822	41.408	54.230

Izvor: Ured za statistiku

Prema Upisniku poljoprivrednih gospodarstava, poljoprivredom se danas bavi 510 proizvođača od kojih su najveći broj obiteljska gospodarstva (498) te desetak trgovačkih društava i obrta. Preradom poljoprivrednih proizvoda odnosno proizvodnjom hrane i pića bavi se dvadesetak subjekata. Procjenjuje se da u programima poljoprivrede i proizvodnje hrane radi stotinjak radnika.

Subjekti u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava na području Grada Ogulina

Redni broj	Naselje	Broj subjekata u Upisniku	Obiteljska gospodarstva	Trgovačka društva	Obrti	Zadruge
1	Desmerice	11	11			
2	Donje Dubrave	24	24			
3	Donje Zagorje	13	13			
4	Drežnica	66	65			1
5	Dujmić Selo	11	10			1
6	Gornje Dubrave	10	10			
7	Gornje Zagorje	22	22			
8	Hreljin Ogulinski	25	25			
9	Jasenak	21	21			
10	Marković Selo	1	1			
11	Ogulin	107	104	2	1	
12	Otok Oštarjiski	41	41			
13	Ponikve	20	20			
14	Popovo Selo	6	6			
15	Potok Musulinski	8	8			
16	Puškarići	3	3			
17	Ribarići	17	16		1	
18	Sabljak Selo	20	17	2	1	
19	Salopek Selo	20	17	2	1	
20	Sveti Petar	8	8			
21	Trošmarija	6	6			
22	Turkovići Ogulinski	13	13			
23	Vitunj	19	19			
24	Zagorje	7	7			
Ukupno		510	498	6	4	2

VOĆNA VRSTA	POVRŠINA	BROJ OPG-a
LIJESKA	5,5 ha	7
ORAH	2,5 ha	2
KRUŠKA	1,8 ha	3
MALINA	0,6 ha	1
MJEŠOVITI NASAD	6,5 ha	19

Izvor: Poljoprivredna savjetodavna služba, 2013. g.

c. Povrćarska proizvodnja

- Proizvodnja kupusa

Od poljoprivrednih kultura u uzgoju najzastupljenija je proizvodnja kupusa. Zbog sve skupljeg repromaterijala i troškova proizvodnje, nedostatnih površina za uzgoj, zbog poštivanje plodoreda kojeg proizvodnja kupusa zahtjeva, te problema s plasmanom na tržiste, zbog uvoza i niske cijene koja ne može ni pokriti troškove proizvodnje, proizvodnja kupusa se iz godine u godinu smanjuje. Proizvodnjom velikih količina kupusa bi se trebali nastaviti baviti proizvođači koji imaju svu potrebnu mehanizaciju za ovu proizvodnju i svoju proizvodnju proširiti i na susjedna područja, te kako bi velikim količinama proizvedenog kupusa mogli pokriti troškove proizvodnje i ostvariti profit. Manji proizvođači bi svoj kupus trebali ponuditi kroz turističku ponudu na OPG-u, prodajom na tržnicama ili na kućnom pragu, kako bi postigli veću cijenu i pokrili troškove proizvodnje.

Dvije najzastupljenije sorte u uzgoju su sorte Krautman i kupus Ogulinski autohtona sorta ogulinskog kraja. Sorta Krautman je hibrid, namijenjen za ljetnu proizvodnju i potrošnju u svježem stanju, te za kiseljenje. Uzgoj od sadnje presadnica traje 100 dana, te na tržiste ili na kiseljenje ide u drugoj dekadi srpnja (www.bejo.hr). Prinosi ove sorte kreću se od 60 do 80 tona po hektaru. Proizvodnjom ove sorte bave se veliki proizvođači (tablica 3.) koji posjeduju vlastite bazene za preradu. Ova sorta je tim proizvođačima prihvatljivija zbog viših priloga, te zbog ranijeg stavljanja kiselog kupusa na tržiste (prosinac).

Najveći proizvođači i prerađivači kupusa i godišnje proizvedene količine

PROIZVOĐAČ	PROIZVEDENA I(ILI) PRERAĐENA KOLIČINA
Agroprom d.o.o.	100 000 kg
Agro-union d.o.o.	300 000 kg
Madig Mrežnica d.o.o.	400 000 kg
Spraja-prom d.o.o.	220 000 kg
Zelje promet d.o.o.	230 000 kg
Jelenko d.o.o.	150 000 kg
OPG Vesna Vrankić	600 000 kg

Izvor: Poljoprivredna savjetodavna služba, 2013. g.

Druga najzastupljenija sorta u uzgoju je Ogulinski kupus, autohtona sorta Ogulinskog kraja. Uzgoj ove sorte na ogulinskom području datira prema pisanim povijesnim dokumentima od 15. stoljeća. Intenzivna proizvodnja započinje 60-tih godina 20. stoljeća na području Kaševara, a prvo vakumiranje kupusa 1973. g. kada se prvi put pakirao pod natpisom „Ogulinski kiseli kupus“. Ova

sorta namijenjena je za kiseljenje čitavih glavica i ribani. Kupus se bere početkom rujna. Težina glavice je 1,5-2,5 kg, a prinos po hektaru je do 40 tona.

Proveden je postupak zaštite geografskog podrijetla ogulinskog kupusa kao prepoznatljivog autohtonog proizvoda. Postupak selekcije sorte proveo je Zavod za povrćarstvo, Agronomskog fakulteta, Zagreb, a postupak umnažanja sjemena provodi i kontrolira Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo, HCPHS, Osijek. Ogulinski kupus se kroz sustav državnih potpora osim kao regionalno plaćanje dodatno subvencionira kao Mjera ruralnog razvoja - Potpora za očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja. Proizvodnjom ove sorte bave se manja poljoprivredna gospodarstva, koji su kooperanti velikim preradivačima, te kupus najčešće predaju u svježem stanju ili ga kisele u vlastitim manjim bazenima, pa ga kao kiseli predaju na pakiranje. Zadnjih godina sve veći broj manjih proizvođača plasira svježi kupus u hotele, restorane, na kućnom pragu, te putem tržnica u Ogulinu, Karlovcu, Rijeci i Delnicama. Veliki proizvođači kupusa (tablica 3.) ne proizvode ili proizvode i kisele manje količine kupusa Ogulinskog.

Do 2012. g. proizvodnja ogulinskog kupusa bila je subvencionirana i kroz sustav Poticaja u poljoprivrednoj proizvodnji iz proračuna grada Ogulina (0,10 kn/kg svježeg kupusa) i Karlovačke županije (0,10 kn/kg). Prema podacima (Izvješće o rezultatima poslovanja poduzetnika s područja Ogulina u 2010. godini; Poljoprivreda, lipanj 2011; PSS, 2011., 2012., 2013.) o subvencijama u proizvodnji ogulinskog kupusa do 2006. g. povećavaju se subvencionirane količine kupusa, a nakon 2006. do 2012. opada broj korisnika i subvencionirane količine. Od 2013. g. mijenja se sustav potpora te se više ne subvencioniraju količine proizvedenog svježeg kupusa, već se subvencionira proizvodnja sjemena i zbrinjavanje solne otopine „rasola“, koja nastaje u proizvodnji kiselog kupusa, pa nema podataka za 2013. g. o broju proizvođača i proizvedenim količinama svježeg Ogulinskog kupusa.

- Proizvodnja krumpira

Većom proizvodnjom krumpira bavi se nekoliko proizvođača (tablica 5.) dok se veći broj OPG-a i kućanstava bavi proizvodnjom za vlastite potrebe, za prodaju na kućnom pragu ili putem tržnica. Godišnja proizvodnja je oko 500 000 kg. Iako postoje povoljni klimatski uvjeti za proizvodnju krumpira, ovom proizvodnjom bavi se sve manji broj gospodarstava, zbog visoke cijene sjemenskog krumpira, ograničenih površina za proizvodnju, pa proizvođači moraju proizvodnju organizirati na području susjednih općina. Proizvođači nemaju skladišta za čuvanje krumpira, pa su primorani prodati krumpir već nakon vađenja kada ono postiže najnižu cijenu na tržištu. Ne postoje pogoni za preradu krumpira, pa u slučaju zasićenosti tržištu, postoji problem mogućnosti plasmana na tržište.

Najveći proizvođači krumpira

PROIZVOĐAČ	PROIZVEDENA KOLIČINA
OPG Vesna Vrankić	260 000 kg
Agroprom d.o.o.	100 000 kg
Spraja-prom d.o.o.	30 000 kg
OPG Zdravko Salopek	30 000 kg
OPG Ivica Vuković	20 000 kg

Izvor: Poljoprivredna savjetodavna služba, 2013.g.

- Proizvodnja postrne repe

Proizvodnja postrne repe odvija se na području naselja Ogulinski Turkovići, koje je zbog specifičnog podneblja pogodno za uzgoj repe. Repu proizvodi desetak OPG-a na površini od 25-30 hektara. Godišnje proizvedena količina je oko 100 000 kg. Sjetva se obavlja nakon žetve žitarica na strništu. Proizvodnja postrne repe je do 2012. godine bila subvencionirana sa 0,20 kn/kg kroz sustav subvencija grada Ogulina. Proizvođači repu plasiraju na tržište samo u svježem stanju, dok se

preradom bavi samo poduzeće Agroprom d.o.o. koji ukisele oko 25 000 kg repe godišnje. Kroz Program potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju grada Ogulina za razdoblje 2014.-2016. Osiguravaju se finansijska sredstva za nabavku opreme i uređaja, tj. opremanje pogona za preradu voća i povrća. Ovi OPG-i bi mogli iskoristiti finansijska sredstva za uređenje pogona za preradu repe, te bi sa kiselom repom sa prepoznatljivog područja mogli postići puno bolju cijenu na tržištu i osigurati dodatni izvor prihoda za OPG-e.

- Proizvodnja tikvenjača

Zadnjih godina je u trendu uzgoj biljaka iz porodice tikvenjača (por. Cucurbitace), a to su razne vrste buča, tikvi, tikvica, lubenica, dinja i krastavci. Ove biljke zbog dijetalne vrijednosti, hranjivih tvari, te velike količine vode potrebne za normalno funkcioniranje organizma postaju sve omiljenija namirnica za potrošače. Prednost uzgoja ovih biljaka je relativno povoljna cijena sjemena, visoki prinosi i dobra cijena na tržištu. Nedostatak je što se zbog lakše berbe i čišćih plodova uzgoj odvija na folijama, a biljke zahtijevaju veće količine kiše, pa je u sušnim godinama nužno postavljanje sustava za navodnjavanje, što poskupljuje proizvodnju. Od 2014. g. kroz Program potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju grada Ogulina za razdoblje 2014.-2016., grad Ogulin će iz proračuna subvencionirati izdatke nabave opreme za navodnjavanje u povrtarskoj proizvodnji, što bi trebalo potaknuti proizvođače na bavljenje ovom proizvodnjom. Na području grada Ogulina dva su veća proizvođača tikvenjača (tablica 6.), koji proizvedu oko 100 000 kg ovog povrća i plasiraju ga u trgovačke lance, hotele i restorane u tijeku turističke sezone (Poljoprivredna savjetodavna služba, 2013. g.).

Najveći proizvođači tikvenjača

PROIZVOĐAČ	PROIZVEDENA KOLIČINA
OPG Ivica Vuković	65 000 kg
Agroprom d.o.o.	35 000 kg

Izvor: Poljoprivredna savjetodavna služba; 2013.g.

- Proizvodnja u plastenicima

Proizvodnjom u zaštićenim prostorima bave se 4 poslovna subjekta i 2 OPG-a (tablica 7.). Proizvodnja se odvija na ukupnoj površini od 3 800 m². Jedan poslovni subjekt (Kopšiva d.o.o.) bavi se proizvodnjom cvijeća, dok se ostali bave proizvodnjom presadnica povrća prvenstveno kupusa za vlastiti potrebe ili ih proizvode uslužno. Osim presadnica kupusa, u zaštićenim prostorima se uzbajaju presadnice ostalih kupusnjača (kelj, brokula, cvjetača), presadnice rajčica, paprike, tikvenjača. Nakon vađenja presadnica iz plastenika u njima se sade najčešće krastavci, rajčica i paprika koji ostaju do kraja vegetacijske sezone i proizvode za tržište. Uzgoj u plasteniku ima puno prednosti: presadnice se mogu proizvesti do veličine za sadnju u vrijeme kada je to zbog hladnoće na otvorenom nemoguće; kvalitetnije su, jer se uzbajaju u kontejnerima sa optimalnom količinom hranjiva i uz optimalnu temperaturu za razvoj; zaštićene su od vanjskih utjecaj, te su manje podložne razvoju bolesti. Povrće koje se uzbaja u plasteniku uz sustav zagrijavanja i ranije sadnje dolazi ranije na tržište i može se takvim povrćem konkurirati uvoznom povrću. Zbog sve nepovoljnijih klimatskih prilika uzgoj u zaštićenim prostorima bi trebao zauzimati sve značajnije mjesto. Ovakvim uzgojem dobivaju se kvalitetniji proizvodi za tržište, a izlazak na tržište određuje sam proizvođač sa planiranim rokom sadnje. Nedostatak ove proizvodnje su visoki početna ulaganja u izgradnju i opremanje zaštićenog prostora.

Proizvodnja u zaštićenim prostorima

PROIZVOĐAČ	POVRŠINA PLASTENIKA
Agroprom d.o.o.	770 m ²
Agro-union d.o.o.	740 m ²
Spraja-prom d.o.o.	550 m ²
OPG Marija Leideck	550 m ²
OPG Zdravko Salopek	200 m ²
Kopšiva d.o.o.	1000 m ²

Izvor: Poljoprivredna savjetodavna služba; 2013. g.

- **Ekološka poljoprivreda**

Prema popisu iz Upisnika ekoloških proizvođača za 2013. g. (www.mps.hr) na područje grada Ogulina evidentirana su samo 3 OPG-a koja se bave ekološkom proizvodnjom i to jedan OPG-e se bavi ekološkim ovčarstvom (124 ovce; 3 ha livade, pašnjaci i djetelinsko travne smjese – DTS), drugi OPG-e ekološkim ratarstvom (5 ha ratarske kulture), a treći ekološkim govedarstvom (15 goveda ; 2,3 ha livade i pašnjaci). Na području Karlovačke županije 68 OPG-a se bavi ekološkom proizvodnjom (ljekovito bilje, voćarstvo, povrćarstvo, ratarstvo, travnjaci, pčelarstvo, govedarstvo, ovčarstvo) (tablica 9.), a na području Republike Hrvatske su 1864 ekološka proizvođača. Grad Ogulin ima 4,44% ekoloških proizvođača u odnosu na ukupan broj ekoloških proizvođača Karlovačke županije. U tablici 9. prikazani su gradovi i općine Karlovačke županije i broj ekoloških proizvođača u pojedinom gradu (općini). Karlovačka županija ima 3,65% ekoloških proizvođača u odnosu na broj ekoloških proizvođača Republike Hrvatske, a grad Ogulin 0,58%. Ekološka proizvodnja je jako malo zastupljena i na području grada Ogulina i na području Karlovačke županije. Najveći broj ekoloških proizvođača imaju gradovi Krnjak i Vojnić, gdje je najviše zastupljen ekološki uzgoj voća. Kroz sustav Potpora i grad Ogulin i Karlovačka županija subvencioniraju troškove stručne kontrole u ekološkoj proizvodnji, kao i sudjelovanje na sajmovima i izložbama. Iako ekološka proizvodnja zahtjeva znatno više pažnje i uloženog vremena za proizvodnju, u odnosu na konvencionalnu, prodajom ekoloških proizvoda postiže se znatno viša cijena na tržištu, a postižu se i viši prihodi kroz sustav potpora države, županije i grada. Zbog ograničenih površina po OPG-u za biljnu proizvodnju, ekološka proizvodnja je idealna za mala obiteljska gospodarstva koja bi svoje ekološke proizvode mogli nuditi i na kućnom pragu ili kao ponuda putem seoskog turizma. Nedostatak ove proizvodnje je viša cijena proizvoda na tržištu u odnosu na konvencionalnu proizvodnju, pa se manji broj građana odlučuje za kupovinu ovih proizvoda.

Tablica 9. Broj ekoloških proizvođača Karlovačke županije

LOKALITET	BROJ EKOLOŠKIH PROIZVOĐAČA
Rakovica	1
Generalski Stol	1
Duga Resa	1
Barilović	2
Ogulin	3
Slunj	3
Plaški	3
Josipdol	4
Saborsko	6
Karlovac	8
Krnjak	13

d. Stočarstvo

Iako je područje grada Ogulina zbog povoljnih klimatskih i reljefnih obilježja pogodno za bavljenje stočarstvom, uzgojem stoke bavi se mali broj OPG-a. Izgrađena je samo jedna svinjogojska farma, jedan peradarnik za uzgoj kokoši nesilica, dvije farme goveda sa više od 20 krava i tri OPG-a koji koja imaju u uzgoju više od 100 ovaca. Problem je plasman na tržište i niska prodajna cijena zbog intenzivnog i jeftinog uvoza, također novi zakonski propisi ulaskom u EU nalažu preuređenje prostora za držanje stoke, razne evidencije vezane uz transport stoke, označavanja stoke, klanje i dr., čime proizvođači imaju sve veće troškove proizvodnje.

- Govedarstvo

Prema podacima HPA koja vodi evidenciju o broju goveda, na području grada Ogulina 191 OPG-e bavi se uzgojem goveda, ukupno imaju u uzgoju 708 gbla ($\approx 3,7$ goveda/OPG-u). Iz tablice 10. je vidljivo da 155 OPG-a, odnosno 81,2% imaju u uzgoju manje od 4 gbla. Većina tih OPG-a se bavi preradom mlijeka u sir, jer je sve manji broj otkupljavača mlijeka, pogotovo manjih količina. Postupak proizvodnje sira i izlazak na tržnice također zahtjeva određene evidencije, zadovoljavanje minimalnih tehničkih uvjeta prostora za proizvodnju sira, podliježe raznim inspekcijskim (tržna, sanitarna), te sve veći broj OPG-a odustaje od držanja goveda. Osim izrade sira ovi mali proizvođači mlijeka bi se mogli udružiti i plasirati svoje mlijeko na tržište postavljanjem mlijekomata. Samo 6 OPG-a (3,14%) imaju u uzgoju između 10 i 50 krava. Oni svoje mlijeko predaju mljekarama.

Broj OPG-a i broj goveda u uzgoju

BROJ OPG-a	BROJ GOVEDA
155	1≥4
30	5≥9
4	10>20
1	20>30
1	40>50

Izvor: HPA, 2013. g.

Broj OPG-a i broj goveda u uzgoju u gradovima Karlovačke županije

GRAD	BROJ OPG-a	BROJ GOVEDA	BROJ GOVEDA/OPG-u
SLUNJ	80	744	9,3
DUGA RESA	94	488	5,2
OZALJ	151	982	6,5
OGULIN	191	708	3,7
KARLOVAC	454	4080	8,9

Izvor: HPA, 2013. g.

- Ovčarstvo

Prema podacima o evidenciji ovaca koju vodi HPA na području grada Ogulina su evidentirana 34 OPG-a koja se bave uzgojem ovaca. Ukupno u uzgoju imaju 1278 ovaca ($\approx 37,6$ ovaca/OPG-u). Javlja se problem sa prodajom janjaca zbog manje kupovne moći, a također i problem kod klanja, jer na području grada nema klaonice, pa se povećavaju troškovi kod prodaje. Nije riješeno pitanje zbrinjavanje vune, pa nakon šišanja ovaca, postoji problem kamo zbrinuti vunu. Samo 3 OPG-a (1,6%) imaju u uzgoju više od 100 ovaca (tablica 12.).

Broj OPG-a i broj ovaca u uzgoju

BROJ OPG-a	BROJ OVACA
1	>10
17	10≥19
3	20>30
3	30>40
4	40≥50
1	60>70
1	70≥79
1	80>90
1	110≥119
1	120>130
1	240>250

Izvor: HPA, 2013. g.

Broj OPG-a i broj ovaca u uzgoju u gradovima Karlovačke županije

GRAD	BROJ OPG-a	BROJ OVACA	BROJ OVACA/OPG-u
DUGA RESA	12	315	26,3
OGULIN	34	1278	37,6
OZALJ	37	1491	40,3
SLUNJ	38	1841	48,4
KARLOVAC	60	2358	39,3

Izvor: HPA, 2013. g.

Poznata je činjenica da se uzgojem stoke bavi sve manji broj obiteljskih gospodarstava. Danas na području Grada Ogulina uzgojem krava bavi se 191 OPG na kojem se uzbaja 708 goveda. Uzgoj stoke ima određena ograničenja i pored povoljnih klimatskih i reljefnih obilježja šireg ogulinskog kraja.

Držanje većeg broja stoke zahtijeva ulaganja u objekte, okrupnjavanje zemljišta i nabavku mehanizacije, za što većina gospodarstava nema mogućnosti. Daljnji problemi u stočarskoj proizvodnji s kojima se susreću mali uzgajivači su rasparceliranost zemljišta i nepostojanje klaoničkog kapaciteta, problemi sa otkupom i niskom cijenom mlijeka.

Manji broj obiteljskih gospodarstava na periferiji bavi se uzgojem ovaca i koza, uglavnom za proizvodnju mesa a također je i manji broj obiteljskih gospodarstava koji se bavi konjogradnjom a svojim uslugama obogaćuje turističku ponudu Ogulina.

Nepovoljna je činjenica da nemamo dovoljno kapaciteta za preradu mlijeka (mini sirane), za koje su neophodna značajna ulaganja u izgradnju objekata i nabavu opreme.

- **Uzgoj pčela i proizvodnja meda**

Velika pažnja u posljednje vrijeme pridaje se uzgoju pčela i općenito pčelarskoj proizvodnji: pčelinjem medu, propolisu, cvijetnom prahu, matičnoj mlijeci i drugim proizvodima na bazi meda. Broj pčelara je između 60 i 70, a ukupni broj košnica kreće se oko 4.000. Godišnja proizvodnja meda iznosi oko 60 tona.

Poticaj pčelarskoj proizvodnji realizira se, osim kroz subvenciju troškova i kroz pomoć Udrudi pčelara za redovne aktivnosti kroz edukaciju članova Udruge, putovanja na sajmove, kupnju stručne literature, opreme, lijekova i dr. Pčelarsko društvo Ogulin već 8 godina organizira ocjenjivanje kvalitete meda kroz koju se dobila potvrda o velikom bogatstvu sorti i visokoj kvaliteti meda na našem području. Stotinjak pčelara pohađalo je pčelarsku školu čime su stekli zvanje „pčelara“. Educirani pčelari, dobra pčelinja paša i čisto (ekološki prihvatljivo) područje predstavljaju dobre uvjete za daljnji rast pčelarstva.

4. Ugostiteljstvo i turizam

Ugostiteljstvo s turizmom isto tako ima veliko značenje u gospodarstvu grada, kako s obzirom na broj poslovnih subjekata iz ugostiteljstva, tako i s obzirom na broj uposlenih radnika kod poduzetnika. Izgradnjom autoceste kraj Ogulina povećane su mogućnosti za brži i ugodniji dolazak turista na područje Ogulina, a time i razvoj poduzetništva u ovoj grani djelatnosti. Sa sigurnošću se može reći da su u Ogulinu, zbog poboljšane prometne povezanosti, otvorene nove mogućnosti za ulaganja i brži rast ugostiteljskih kapaciteta, osobito za vikend turiste.

SMJEŠTAJNI KAPACITETI

Vrsta smj. kapaciteta	2012. GODINA			2013. GODINA		
	Stalne postelje	Pomoćne postelje	Ukupno	Stalne postelje	Pomoćne postelje	Ukupno
tur. naselje	398	40	438	0	0	0
hotel	54	12	66	54	12	66
Smještaj koji se ne kategorizira (hostel i lovački dom)	40	0	40	40	0	40
građani iznajmljivači	157	33	190	116	41	157
ukupno	649	85	734	210	53	263

Izvor: evidencija TZ (usklađeno sa podacima Ureda za gospodarstvo prosinac 2013.)

Iz tablice je vidljivo da je broj postelja u odnosu na 2012. smanjen sa 734 postelje na 263. Osnovni razlog smanjenja kapaciteta je prestanak rada turističkog naselja Bjelolasica, a prestankom rada dio građana iznajmljivača u Jasenku je odjavilo svoje smještajne kapacitete.

Pregled dolazaka i noćenja turista od 2000. do 2013. godine

Godina	dolasci ukupno	dolasci domaći	dolasci stranci	noćenja ukupno	noćenja domaći	noćenja stranci	ostvarenih noćenja	prosjek noćenja	indeks noć.	indeks ukupno	indeks domaći	indeks strani
2000.	9815	9712	103	33563	32622	941	3,42					
2001.	9957	9534	423	32101	31264	837	3,22	95,6	95,8	88,9		
2002.	12919	12411	508	38591	36567	2024	2,99	120,2	117,0	241,8		
2003.	15265	14079	1186	4432	41635	2797	2,91	115,1	113,9	138,2		
2004.	17118	15638	1478	50967	47811	3156	2,98	114,7	114,8	112,8		
2005.	16719	15594	1125	44673	42196	2477	2,67	87,7	88,3	78,5		
2006.	17589	16238	1351	45148	42213	2395	2,57	101,1	100,0	96,7		
2007.	18355	16880	1475	49253	46266	2987	2,68	109,1	109,6	124,7		
2008.	17940	15972	1968	49484	45160	4324	2,76	100,5	97,6	144,8		
2009.	15665	12836	2829	41218	36063	5155	2,63	83,3	79,9	119,2		
2010.	17383	13459	3924	43058	37512	5546	2,48	104,5	104,0	107,6		
2011.	6521	2969	3552	13180	9146	4034	2,02	30,6	24,4	72,7		
2012.	10306	6027	4279	20868	15262	5606	2,02	158,3	166,9	139,0		
2013.	8039	2525	5514	15881	7571	8310	1,98	76,1	49,6	148,2		

Izvor: DZS

Iz tablice je vidljivo da je ostvareni broj dolazaka i noćenja turista u odnosu na 2012. godinu u padu za 4987 noćenja a prosjek noćenja iznosi 1,98.

Turisti se ovdje i nadalje zadržavaju relativno kratko, što na svoj način ilustrira širinu turističke i ugostiteljske ponude. Izgradnjom prometnica i smanjenjem vremena putovanja od Zagreba prema moru, znatno se povećao broj tzv. neregistriranih turista «vikendaša» koji koriste priliku da jednodnevnim posjetom, bez dopunskih izdataka za smještaj, iskoriste blagodati planinarenja i boravka u prirodi.

U strukturi turista prema zemlji porijekla u noćenjima dominiraju strani turisti te čine 52,32 posto svih noćenja.

5. Zaposlenost, isplate plaća i stanje nezaposlenosti

Zaposlenost

U Ogulinu je prema podatcima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje krajem 2013. godine bilo zaposleno 3.651 radnika, 176 radnika manje nego 2013. odnosno 398 radnika manje nego 2011. godine. Broj osiguranih osoba prijavljenih Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje kontinuirano opada od 2007. godine, otkako pratimo podatke Zavoda za mirovinsko osiguranje.

Osiguranici	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks 2012/2013
Radnici kod pravnih osoba	3.425	3.426	3.366	3.234	3.067	94,83
Radnici kod fizičkih osoba	446	384	387	320	317	99,06
Obraćnici	217	205	200	184	183	99,45
Poljoprivrednici	34	29	30	29	25	86,20
Samostalne profesionalne djelatnosti	42	43	39	40	36	90,00
Produceno osiguranje	17	22	27	20	23	115,00
Ukupno	4.181	4.109	4.049	3.827	3.651	95,40

Izvor: HZMO, Zagreb

Iz prethodnih podataka uočava se trend laganog (relativnog) pada broja zaposlenih osoba kod pravnih osoba u odnosu na zaposlene kod obraćnika i ostalih subjekata, iako je ukupni broj uposlenih u padu i kod jedne i kod druge grupacije poduzetnika.

Zaposlene osobe prema vrsti poslovnih subjekata

Osiguranici	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zaposleni kod pravnih osoba	81,6%	81,9%	83,4%	83,1%	84,5%	84,00
Zaposleni kod ostalih subjekata	18,4%	18,1%	16,6%	16,9%	15,5%	16,00
Ukupno	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%

Izvor: HZMO, Zagreb

Naredna tablica donosi podatke FINE o zaposlenim osobama kod pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina. Podaci se baziraju na finansijskim izvješćima poduzetnika što ih redovito podnose koncem poslovne godine.

Zaposleni radnici kod pravnih osoba u gospodarstvu Grada Ogulina

Područje	Naziv djelatnosti	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	31	28	26	6	6	100,0
B	Rudarstvo i vađenje	7	8	8	6	4	66,6
C	Prerađivačka industrija	332	314	334	294	326	110,8
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	43	44	42	45	44	97,7
F	Građevinarstvo	223	168	282	163	152	93,2
G	Trgovina na veliko i malo	269	227	187	172	173	100,5
H	Prijevoz i skladištenje	29	29	25	29	29	100,0
I	Pružanje smještaja, priprema i usluživanje pića	38	33	49	45	49	108,8
J	Informacije i komunikacije	10	12	12	12	12	100,0
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	2	2	2	3	150,0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	71	61	63	59	59	100,0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	1	1	27	52	192,5
P	Obrazovanje	9	7	7	6	7	116,6
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti	1	1	1	1	1	100,0
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	161	160	129	110	65	59,0
S	Ostale uslužne djelatnosti	16	14	14	13	11	128,6
UKUPNO		1.243	1.109	1.182	990	993	100,3

Iz podataka je vidljivo da je koncem 2013. godine bilo zaposleno 993 radnika s prebivalištem na području grada Ogulina, 3 radnika više nego godinu dana ranije odnosno 189 radnika manje nego 2011. godine. Pad broja uposlenih kod pravnih osoba iz gospodarstva prisutan je kao trend već duže vrijeme i on je posljedica slabljenja gospodarskih aktivnosti, osobito od sredine 2008. godine, otkad se i službeno priznaje početak recesije i ekonomске krize kod nas i veseli da je nakon dugog vremena došlo do povećanja broja uposlenih. Usporedba broja uposlenih po djelatnostima ponovo ističe prerađivačku industriju, trgovinu i graditeljstvo kao najvažnije gospodarske grane s najvećim brojem uposlenih na području grada Ogulina.

Isplate plaća zaposlenih radnika

Područje	Naziv djelatnosti	2009	2010	2011	2012	2013	Indeks
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.874	3.167	3.830	8.303	2.242	27,0
B	Rudarstvo i vađenje	5.001	4.508	3.613	4.505	5.659	125,6
C	Prerađivačka industrija	3.103	3.383	3.108	3.284	3.377	102,8
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	5.195	5.325	6.297	6.298	6.370	101,1
F	Građevinarstvo	4.279	3.855	2.022	3.925	4.403	112,2
G	Trgovina na veliko i malo	3.528	3.198	3.478	3.447	3.462	100,4
H	Prijevoz i skladištenje	2.665	2.819	2.616	2.689	2.896	107,7
I	Pružanje smještaja, priprema i usluživanje pića	3.795	4.511	2.951	3.330	3.410	102,4
J	Informacije i komunikacije	4.036	3.606	3.304	3.650	3.872	106,1
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	5.374	5.998	6.394	8.721	5.979	68,6
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	4.122	3.978	4.006	4.373	4.530	103,6
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.234	1.632	1.407	5.639	4.839	85,8
P	Obrazovanje	4.501	4.633	4.408	5.137	4.664	90,8
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti	4.958	5.145	5.081	5.147	5.153	100,1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	3.514	3.493	3.542	3.028	2.609	86,2
S	Ostale uslužne djelatnosti	4.466	3.328	3.410	3.178	3.084	97,0
	UKUPNO	3.646	3.578	3.137	3.705	3.787	102,2

Izvor: FINA

Poznato je da se plaće zaposlenih radnika kod privatnih i privatiziranih gospodarskih subjekata formiraju prema autonomnoj politici samih poduzetnika, koja uvažava prije svega njihovu zarađivačku sposobnost, a manje ovisi o kretanju troškova života i potrebama samih radnika. Prema podatcima iz financijskih izvješća poduzetnika na području Grada Ogulina, prosječna plaća tijekom 2013. godine isplaćena je u iznosu 3.787 kuna.

Najviše plaće tijekom 2013. godine isplaćivane su u djelatnosti opskrbe vodom u iznosu 6.370 kuna. Drugi po visini plaća su u financijskom posredovanju (banke, štedionice, agencije za platni promet), u iznosu 5.979 kuna, te u djelatnosti zdravstvene zaštite. Prerađivačka industrija, koja obuhvaća 18 industrijskih grana, bilježi prosječnu plaću od 3.377 kuna (rast za 2,8 posto prema prethodnoj godini) i zaostaje za prosječnom plaćom u gospodarstvu za 12,10 posto. Najniža plaća isplaćena je u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Nezaposlenost

Problem nezaposlenosti ostaje još uvijek trajni problem za 1025 radnika s područja Ogulina. Broj nezaposlenih osoba prijavljenih pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje u Ogulinu koncem 2013. godine iznosio je 1025 osoba, 69 osobe manje nego godinu dana ranije ali i 204 osobe više nego 2008. godine. 2008. godinu ocjenjujemo kao najuspješnijom nakon završetka radova na izgradnji auto ceste i prestanka rada tvrtke „Bechtel“. U susjednim jedinicama lokalne samouprave, za koje evidenciju vodi Ispostava Ogulin također se bilježi blagi pad broja nezaposlenih osoba (pad za 83 osobe u odnosu na prethodnu godinu). Karlovačka županija u cjelini bilježi pad registriranih nezaposlenih osoba za 289 osoba.

Broj nezaposlenih

broj osoba

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Karlovačka županija	13.4 84	13.6 67	13.5 46	12.8 51	11.57 4	10.84 0	12.07 6	11.87 1	11.40 3	11918	11629
Ispostava Ogulin	1.65 8	1.97 6	1.89 5	1.77 7	1.650	1.554	1.842	1.766	1.801	1905	1822
Grad Ogulin	874	1.11 9	1.02 4	954	878	821	1.020	999	995	1094	1025

Izvor:H

ZZ

Indeks

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ispostava Ogulin	75	119	96	94	93	94	119	96	102	106,0	105,77
Grad Ogulin	76	128	92	93	92	94	124	98	100	110,0	93,69

Izvor:HZZ

Veći problemi s nezaposlenosti započeli su ovdje 2000. godine, kad je registrirano gotovo 1.500 nezaposlenih osoba pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Nakon toga bilježimo blagi pad u kontinuitetu, da bi značajniji rast ponovo evidentiran tijekom 2009. godine.

Najveći rast broja nezaposlenih osoba koindicira ipak s lošijim finansijskim rezultatima poduzetnika. Nedostatak posla kod poduzetnika, očito, najprije osjete zaposleni radnici. To se osobito odnosi na radnike iz tvrtki koje su izišle iz projekata i trajno zaustavile svoje poslovanje, što se desilo 2009. godine. Tvrte koje su interesno i poslovno bile povezane s proizvodnim tvrtkama u problemima (prijevoznički i uslužni programi) također su smanjile broj uposlenih i reducirale opseg poslovanja u tim godinama.

OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA PREMA ŽUPANIJAMA, OPĆINAMA I OSNOVAMA OSIGURANJA

STANJE NA DAN 31.12.2013.

ŽUPANIJA: 04 KARLOVAČKA

Šifra i naziv općine, grada	Radnici kod pravnih osoba			Obrnici			Poljoprivrednici			Samostalne profesionalne djelatnosti		
	Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno
1 -	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
297 Ogulin	1.598	1.469	3.067	116	67	183	11	14	25	9	27	36
Šifra i naziv općine, grada												
Radnici kod fizičkih osoba			Osig. zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu			Osiguranici - produženo osiguranje			UKUPNO			
Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno	Muški	Žene	Ukupno	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
297 Ogulin	153	164	317	0	0	9	14	23	1.896	1.755	3.651	

6. Poticanje razvitka poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva

Poljoprivreda

Imajući u vidu značenje malog gospodarstva u gospodarskoj strukturi grada, jer oko 98 posto subjekata su mali poduzetnici, Grad Ogulin već duže vrijeme različitim mjerama proračunske i financijske politike sustavno potiče razvitak poljoprivrede i malog gospodarstva na svojem području. Radi se o dvadesetak mjera koje imaju za cilj poticanje bržeg razvitka poduzetnika i obiteljskih gospodarstava iz poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva.

U okviru poljoprivrednog programa realizira se sedamnaest mjera koje imaju za cilj ekonomsku podršku poduzetnicima, od subvencije izdataka u samoj proizvodnji do pokretanja novih i održanje postojećih projekata. Najveći poticaji u poljoprivredi još uvijek se koriste za proizvodnju ogulinske sorte kupusa, zatim za osjemenjivanje krava te zbrinjavanje je solne otopine (rasola). Poljoprivrednici se potiču i posredno, putem njihovih udruga, zadruga i drugih interesnih udruženja. Visina poticaja po pojedinim godinama više ovisi o samim poljoprivrednicima (svi su zahtjevi uvaženi) a manje o proračunskim ograničenjima. Kriteriji za poticaje u poljoprivredi unaprijed su poznati a konačne isplate ovise o zahtjevima samih poljoprivrednika. Ukupne isplate za poticaje u poljoprivredi u posljednjih 5 godina iznose preko 1,5 milijuna kuna odnosno prosječno 400 tisuća godišnje.

R.br	Mjere potpore	Planirano	Realizirano kn	Realizirano %
1.	Kreditiranje projekata iz poljoprivrede	90.000,00	39.324,24	43,69
2.	Ekološka poljoprivreda	10.000,00	2.000,00	20,00
3.	Popravljanje kvalitete tla	3.000,00	0,00	0,00
4.	Navodnjavanje poljoprivrednih površina	15.000,00	2.000,00	13,33
5.	Održavanje sjemena i kontrola proizvodnje sirovine svježeg kupusa sorte "Ogulinac"	20.000,00	15.000,00	60,00
6.	Uzgoj pčelinjih zajednica	25.000,00	0,00	0,00
7.	Osiguranje usjeva, nasada i stoke	2.000,00	0,00	0,00
8.	Edukacija i stručno osposobljavanje poljoprivrednika	5.000,00	0,00	0,00
9.	Prezentacija projekata na sajmovima i izložbama	10.000,00	451,02	4,51
10.	Troškovi projektne dokumentacije za legalizaciju postojećih i izgradnje novih farmi stoke	25.000,00	0,00	0,00

11.	Opremanje objekta za preradu i skladištenje voća i povrća	20.000,00	0,00	0,00
12.	Uvođenje sustava kontrole kvalitete proizvodnje hrane (HACCP)	15.000,00	0,00	0,00
13.	Sufinanciranje aktivnosti udruga i zadruga iz poljoprivrede	30.000,00	30.000,00	100,00
14.	Umjetno osjemenjivanje krava i krmača	55.000,00	53.900,00	98,00
15.	Zbrinjavanje solne otopine ("rasola") koja nastaje u proizvodnji kiselog kupusa	60.000,00	60.000,00	100,00
16.	Ublažavanje posljedica od elementarnih nepogoda	20.000,00	0,00	0,00
17.	Provedba Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države	15.000,00	0,00	0,00
	Ukupno	420.000,00	202.675,26	48,15

**Pomoći udrugama u poljoprivredi iz proračuna Grada Ogulina
(u razdoblju 2007.-2013. godine)**

Udruge u poljoprivredi	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Kumulativ
Udruga proizvođača ogulinskog kupusa	15.000	0	2.000	10.000	10.500	20.000	10.000	67.500
Pčelarsko društvo	19.770	9.000	18.000	18.000	24.500	10.000	10.000	109.270
Braniteljska zadruga	0	15.000	15.000	12.000	5.000	8.000	10.000	65.000

Krajnji efekti od poticajnih mjera u poljoprivredi unatrag nekoliko godina mogli bi se identificirati kroz slijedeće učinke: poboljšana je ekomska isplativost započetih projekata putem subvencije dijela troškova koje koriste trgovacka društva, obrti i obiteljska poljoprivredna gospodarstva iz oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane povećan je broj zaposlenih radnika, osobito na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima bolje korištenje poljoprivrednih površina, gospodarskih objekata i poljoprivredne mehanizacije, učinci od realizacije projekata ulaganja putem kreditne podrške kroz povoljnije uvjete kreditiranja u odnosu na bankarske uvjete: duži rokovi otplate i počeka, niža kamatna stopa, povoljniji uvjeti osiguranja povrata kredita.

Poduzetništvo i malo gospodarstvo

Program poticanja poduzetništva i malog gospodarstva iz proračuna Grada Ogulina u 2013. godini realiziran je u iznosu 336.784,82 kn. U grupi poticajnih mjera u poduzetništvu i malom gospodarstvu najveći izdatci učinjeni su za projekt Poduzetničke zone i subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite.

Red. Br.	Vrsta potpore	Planirano	Realizirano kn	Realizirano %
1.	Olakšavanje ulaganja poduzetnicima kroz povoljne poduzetničke kredite (subvencija kamate)	210.000,00	184.939,82	88,06
2.	Ulaganje u razvoj Poduzetničke zone	125.000,00	63.845,00	53,20
3.	Razvojna agencija Karlovačke županije	82.000,00	82.000,00	100,00
4.	Sajmovi i prezentacije	20.000,00	6.000,00	30,00
5.	Obrazovanje za poduzetništvo i osposobljavanje za korištenje fondova EU	50.000,00	0,00	0,00
Ukupno		487.000,00	336.784,82	69,15

Ukupno je za poduzetništvo i malo gospodarstvo u posljednjih 5 godina iz proračuna grada isplaćeno oko 19,50 milijuna kuna, prosječno 3,0 milijuna kuna godišnje. Najveći izdatci evidentirani su na poziciji Poduzetnička zona (preko 15,5 milijuna kuna), zatim udruživanje sredstava kod poslovnih banaka radi provedbe projekata kreditiranja te subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite.

Rekapitulirajući sva dosadašnja ulaganja u Poduzetničku zonu u razdoblju 2002.-2013. godine, u izgradnju zone uloženo je 29,0 milijuna kuna, od toga najveći dio za otkup zemljišta (11,2 milijuna), infrastrukturu 10,4 i objekte 3,3 milijuna kuna. Prema izvorima financiranja, najveća sredstva dolaze iz gradskog proračuna (oko 80 posto), Karlovačka županija oko 1,5 milijuna a pomoći ministarstava oko 4 milijuna kuna.

Ulaganja u Poduzetničku zonu za malo gospodarstvo u razdoblju 2002.-2013.godine

Ulaganje	Grad Ogulin	Ministarstvo	Fond	Ukupno (2+3)	Karlovačka županija	Ukupno
0	1	2	3	4	5	6
Zemljište	10.296.429	130.000	450.000	580.000	450.000	11.326.429
Projekti	1.683.491	968.156	200.000	1.168.156	0	2.851.647
Infrastruktura	7.276.385	2.004.019	350.000	2.354.019	1.050.000	10.680.404
Objekti	3.122.487	227.234	0	227.234	0	3.349.721
Promidžba	84.794	4.610	0	4.610	0	89.404
Ostalo	47.391	0	0	0	0	47.391
Ukupno	22.510.977	3.334.019	1.000.000	4.334.019	1.500.000	28.344.996

Kamate na poduzetničke kredite subvencionirane su tijekom 2012. godine za 62 projekta, sukladno zahtjevima koje su podnijela obiteljska poljoprivredna gospodarstva i poslovni subjekti - trgovačka društva i obrti. Subvencionira se kamata u iznosu 2,0 postotna poena iznad 5,0 posto što čini oko 28 posto ukupno plaćene kamate iz projekata koje provodi Grad Ogulin. Za kredite koji su korišteni iz potencijala banaka, subvencija iznosi između 19 i 23% kamate. Vrijednost projekata sa subvencioniranom kamatom iznosi preko 86 mil. kuna, krajnje vrijeme otplate 2020. godina.

Kreditirani projekti u sustavu subvencije kamata na poduzetničke kredite

Red.br.	Poduzetnički projekti	1996.-2013.		Ukupno	
		Broj projekata	Iznos kredita	Kuna po projektu	Struktura (%)
1	Elektroinstalaterske usluge	3	625.000	208.333	0,7%
2	Fotografske i video usluge	5	1.949.410	389.882	2,1%
3	Frizerske usluge i usluge za masažu i uljepšavanje	10	852.021	85.202	0,9%
4	Graditeljstvo	7	1.839.745	262.821	2,0%
5	Izrada pečata i zlatotisak	2	219.250	109.625	0,2%
6	Kovački obrt	3	1.170.072	390.024	1,3%
7	Održavanje vatrogasnih aparata	2	333.966	166.983	0,4%
8	Odvjetničke usluge	3	983.186	327.729	1,1%
9	Poljoprivreda, proizvodnja i prerada povrtnarskih kultura	46	10.411.188	226.330	11,3%
10	Popravak i prodaja motornih pila	3	381.238	127.079	0,4%
11	Popravak i prodaja oružja	1	200.000	200.000	0,2%
12	Prerada drva	27	9.209.350	341.087	10,%
13	Prerada mesa i kupusa	11	15.782.671	1.434.788	17,1%
14	Prijevoz robe i tereta cestom	12	2.535.000	211.250	2,8%
15	Proizvodnja metalnih konstrukcija i alata	5	2.064.851	412.970	2,2%
16	Proizvodnja pekarskih proizvoda	3	3.307.547	1.102.516	3,6%
17	Proizvodnja plastične stolarije	2	2.790.000	1.395.000	3,0%
18	Proizvodnja bezalkoholnih pića	1	224.399	224.399	0,2%
19	Računalni programi	2	178.500	89.250	0,2%
20	Servis poljoprivredne mehanizacije	3	121.604	40.535	0,1%
21	Šivanje i popravak odjeće	2	274.725	137.363	0,3%
22	Tapeciranje namještaja	2	98.375	49.188	0,1%
23	Tiskarska djelatnost	3	1.070.794	356.931	1,2%
24	Trgovina	25	17.237.517	689.501	18,7%
25	Ugostiteljstvo	12	6.532.918	544.410	7,1%
26	Usluge odvoza fekalija	2	365.000	182.500	0,4%
27	Usluge osiguranja	1	100.143	100.143	0,1%
28	Usluge popravaka automobila	6	874.017	145.670	0,9%
29	Usluge pranja i čišćenja	2	390.000	195.000	0,4%
30	Usluge vulkanizacije auto guma	3	1.414.485	471.495	1,5%
31	Uzgoj gljiva	1	79.653	79.653	0,1%
32	Uzgoj stoke, prerada mesa i mlijeka	2	744.957	372.479	0,8%

33	Uzgoj ribe	1	30.000	30.000	0,0%
34	Veterinarska ljekarna	1	382.175	382.175	0,4%
35	Vodoinstalaterski obrt	1	99.384	99.384	0,1%
36	Zabavne igre za djecu	1	80.000	80.000	0,1%
37	Zdravstvene i stomatološke usluge	6	697.158	116.193	0,8%
38	Limarske usluge	2	251.100	125.550	0,3%
39	Proizvodnja betonskih proizvoda	2	450.000	225.000	0,5%
40	Proizvodnja ukrasnog kamena	1	180.250	180.250	0,2%
41	Socijalne usluge	1	200.000	200.000	0,2%
42	Proizvodnja električne energije na bazi Sunčanih celija	1	400.000	400.000	0,4%
43	Proizvodnja papirne ambalaže i Selekcioniranje komunalnog otpada	1	3.975.000	3.975.000	4,3%
44	Trgovina rabljenim automobilima	1	1.000.000	1.000.000	1,1%
	Ukupno	231	92.106.646	398.730	100%

Do danas je iz različitih kreditnih programa odobren 231 kreditni zahtjev.

U programu subvencioniranja kamata bilo je 44 korisnika u 2013. godini i iznos subvencije iznosio je 184.939,82 kuna.

Mjere kreditiranja i subvencije kamata, korištene na način i u kontinuitetu koje se operativno provode putem Programa poticanja poduzetništva, imale su nesumnjive pozitivne učinke na finansijske rezultate poduzetnika i zapošljavanje novih radnika. Povoljni krediti omogućili su kod pojedinih poduzetnika modernizaciju tehnoloških postupaka, popravile stupanj njihove konkurentnosti, ublažile negativne posljedice monetarne, fiskalne i kreditne politike. Gruba procjena učinaka navedenih mjer na program zapošljavanja ukazuje na činjenicu da se iskorištenim kreditima kroz realizirane projekte zaposlilo preko 300 radnika.

7 Zaključna razmatranja

Prezentiranim Izvješćem o finansijskim rezultatima poduzetnika u 2013. godini obuhvaćeno je 162 poduzetnika, 5 manje nego godinu dana ranije. Od toga je 161 mali subjekt, dok je samo jedan iz grupe srednjih poduzetnika.

Prema evidencijama Grada Ogulina, na bazi podataka iz kojih se obračunavaju gradski porezi, u Ogulinu posluje 403 subjekti, 98 manje nego godinu dana ranije. Među 403 subjektom njih 162 je iz grupacije pravnih osoba, 241 posluju kao obrti ili slobodna zanimanja.

Finansijskim obračunima za 2013. godinu evidentirano je zaustavljanje četverogodišnjeg trenda povećanih gubitaka tako da većina poduzetnika, od njih 162, ima pozitivni rezultat (poslovanje s dobiti) a manji dio njih je iskazao gubitak. Od 162 poduzetnika, koji su u zakonskom roku podnijeli svoja finansijska Izvješća, njih 97 prikazalo je dobit prije oporezivanja u iznosu od 22,0 milijuna dok ih 65 ima gubitak u iznosu 16,5 milijuna kuna. Indeksni pokazatelji registriraju rast dobiti kod „pozitivnih“ poduzetnika za 3,9 posto prema prethodnoj godini a kod „negativnih“ pad gubitaka za 37,0 posto.

Prihodi pravnih osoba nalaze se praktički na prošlogodišnjem nivou (rast od minimalnih 0,9 postotnih poena) u odnosu na 2012. godinu, dok su rashodi opali za 2,0 indeksna poena što čini iznos od 7,2 milijuna kuna. Takvi (pozitivni) trendovi u kretanju prihoda i rashoda rezultirali su, kao što je rečeno, povećanom dobiti (za 3,9 posto) odnosno smanjenjem gubitaka za 37,0 posto. Krajnji rezultat nakon oporezivanja je rast dobiti za 6,6 odnosno pad gubitaka za 36,0 posto. Konsolidirani finansijski rezultat je ponovo, nakon niza negativnih godina, porastao na 3,2 mil. kuna. To je apsolutno i relativno najbolji rezultat u četverogodišnjem nizu od 2008. godine kad je i službeno započela recesija u Hrvatskoj.

U Ogulinu je prema podatcima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje koncem 2013. godine bilo zaposleno 3651 radnika s prebivalištem na području grada Ogulina, 176 radnika manje nego 2012.

Plaće zaposlenih radnika kod privatnih i privatiziranih gospodarskih subjekata formiraju se prema autonomnoj politici samih poduzetnika, koja uvažava prije svega njihovu finansijsku sposobnost, a manje ovisi o kretanju troškova života i potrebama samih radnika. Prema podatcima iz finansijskih izvješća poduzetnika na području Grada Ogulina, prosječna plaća tijekom 2013. godine isplaćena je u iznosu 7.787,00 kuna.

Problem nezaposlenih i dalje ostaje veliki problem za 1025 osoba, 69 manje nego godinu dana ranije.

Na području kojim gospodari Uprava šuma iz Ogulina tijekom 2013. godine posjećeno je 246.556 m³ bruto drvne mase (bruto etat), najviše u dužem nizu godina, otkako pratimo proizvodnju u šumarstvu.

Broj uposlenih u šumarstvu u 2013. godini smanjen je za 22 izvršilaca, od toga 11 šumarskih, 5 iz nešumarskih djelatnosti i 6 ostalih zaposlenih. Pozitivna je činjenica da se broj uposlenih u šumarstvu posljednjih godina bitno ne smanjuje, osim po osnovi prirodnog odliva, zbog odlaska radnika u mirovinu ili iz drugih razloga. U šumarstvu se eksploracijom šumskega proizvoda osim Hrvatskih šuma bavi i desetak manjih poslovnih subjekata koji rade na sjeći i izvlačenju šumskega proizvoda te njihovoj preradi u prostorno odnosno ogrjevno drvo.

Stanje u preradi drva 2013. godine pokazuje određeno poboljšanje, nakon dugog niza godina stagnacije i nazadovanja. Veći broj od ranije instaliranih kapaciteta u primarnoj preradi drva, sada se ponovo vraća u funkciju, što znači da bi se stupanj reprodukcije šumske sirovine s područja Ogulina u narednom razdoblju mogao bitno poboljšati. Aktivirani se kapaciteti u Drežnici i Jasenku, a u

Ogulinu, instaliran je novi (znatno veći) preradbeni kapacitet na lokaciji bivše Tvornice masivnog namještaja.

Moramo biti svjesni da nam poljoprivreda ima silaznu tendenciju. Iako imamo povećanje broja OPG-a (u prvom redu zbog prodaje vlastitih proizvoda na tržnicama ili kućnom pragu), proizvodnja se smanjuje u prvom redu zbog smanjenja broja stanovnika u ruralnom području i starosne dobi, nepovoljnih cijena i nedostatka otkupa.

Primjetna je tendencija poljoprivrednika da proizvodnju sele na područja susjednih općina u prvom redu zbog male količine obradivih površina i zbog plodoreda. Probleme u poljoprivrednoj proizvodnji uzrokuje i suša koja izaziva velike štete na usjevima. Iz tog razloga potiču se projekti navodnjavanja i za to su predviđena sredstva u programu poticaja razvitka poljoprivrede.

Broj stoke je u padu, ako zanemarimo nekoliko velikih proizvođača. U prvom redu nestaju držatelji sa 1-3 kom grla, pa nam ruralni prostor ostaje bez stoke.

Proizvodnja meda je dugo godina na približno istoj razini iako su i pčelari imali velike gubitke uzrokovane nepovoljnim klimatskim uvjetima.

Tijekom 2013. godine evidentirano je 15.881 noćenja, što je 4.987 manje nego 2012. godine a prosjek noćenja iznosi 1,98.

Ambijent u kojem su naši gospodarstvenici poslovali tijekom 2013. godine bio je nepovoljan tokom cijele godine. Negativne posljedice gospodarske stagnacije i recesije na širem hrvatskom i svjetskom tržištu, osjećaju se ovdje već šestu godinu za redom.

Niti ulazak u Europsku uniju nije bitno uticao na razvoj gospodarstva u prvom redu zbog nedostatka natječaja za provođenje EU projekata.

Bez obzira na teške uvijete poslovanja, naši gospodarstvenici daju naznake izlaska iz krize. U računu dobiti poduzetnika ukupni rashodi su smanjeni za 2 posto, a prihodi povećani za 3,9 posto što u konačnici daje neto rezultat 37 posto bolji nego prethodne godine.

Očekujemo da se trend oporavka nastavi i u sljedećem razdoblju.

OBRAZLOŽENJE
Izvješća o rezultatima poslovanja poduzetnika
s područja Ogulina u 2013. godini

Praćenje rezultata poslovanja poduzetnika s područja Grada Ogulina predstavlja dio sustavnih mjera iz Programa poticanja razvitka, poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva na području Grada Ogulina. Godišnjim izvješćem o finansijskim rezultatima donose se konsolidirane bilance pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina.

Na osnovi raspoloživih podataka izvršena je analiza pojedinih gospodarskih grana, korištenja lokalnih resursa, kretanja pokazatelja uspješnosti poslovanja i njihov utjecaj na zaposlenost, isplate plaća i standard radnika. Zaključci iz Izvješća i ocjena gospodarskog stanja koja se donosi na bazi Izvješća, mogu poslužiti nosiocima gospodarske politike grada pri donošenje različitih programa i odluka o mjerama za poticanje gospodarskog razvitka u narednom razdoblju.

PROČELNICA
Upravnog odjela za financije,
upravu i samoupravu

Božica Cindrić, dipl. oec.

